

Aktuellt från Naturskyddsföreningen riks

Rovdjursarbetsgruppen, förslag efter ett möte med de fyra nordliga länsförbunden.

Large carnivore group, rapport från möte på Naturvårdsverket.

Finska vargdomen, debattartikel, utskickad till länsförbunden.

Jakttidsberedningen, inspel till Naturvårdsverket.

Naturskyddsföreningens remissvar på Naturvårdsverket förslag till Nationell förvaltning av vildsvin.

Naturskyddsföreningens policy för jakt- och viltförvaltning (mejlas separat).

ROVDJURSGRUPPEN

Syfte: stärka foreningens arbete med rovdjursfrågor

Avgränsning: hela Sverige, endast rovdjur

Samman kallande/ordförande: sakkunnig Rikskansliet
– ansvarig rovdjursfrågor

Medlemmar: utses av länsförbunden, bör även vara medlemmar i VFD

Sekreterare: roterande bland medlemmarna

Forum: Skype / telefon, samt i samband med VFD-möten

Mötesfrekvens: 2 gånger per termin

Stående agenda:

Politisk påverkan: rapportering från sammankallande

Strategiska frågor: remisser, nationella rovdjursrådet, övrigt som inkommer till rikskansliet

Diskussion om regionala problemställningar, rättsfall mm.

Informationsutbyte: ny kunskap, rapporter, omvärldsbevakning etc.

Rapport från ett möte på Naturvårdsverket, juni 2019

- **EU Platform on Coexistence between People and Large Carnivores** är ett EU-finansierat projekt som drivs av ett italienskt institut, Istituto di Ecologia Applicata.

http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/coexistence_platform.htm

- **Med i projektet på EU-nivå** är bland annat **WWF** Europe, **COPA-COGECA** (LRF:s EU-organisation), **FACE** (jägarna) och **IUCN**. De har kommit överens om att "Främja lösningar för att minska och om möjligt undanröja konflikter mellan människors intressen och förekomsten av stora rovdjur, genom att utbyta kunskap och genom att arbeta tillsammans på ett öppet, konstruktivt och ömsesidigt respektfullt sätt". http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/SV_Agreement%20to%20participate%20in%20the%20EU%20Platform.pdf

Projektet har de första åren koncentrerat sig på tre konfliktområden i Italien, Rumänien och Spanien. Exakt vad man gör är oklart, men det verkar handla om **dialog och spridande av goda exempel**. Man brukar också förhandla fram **gemensamma uttalanden**.

http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/2014_LC%20Platform%20Communication%20Plan%20v2.pdf

Projektet kommer nu i ett andra skede **att börja arbeta även i Sverige**. Man vill dock inte längre arbeta med att hantera lokala konflikter, utan funderar på mer anpassade projekt. Hur de ska se ut är fortfarande en öppen fråga. Vi kan spela in förslag till Naturvårdsverket.

- Deras förslag är att projektet ska bestå i att svenska **lokala företrädare för miljöorganisationer, jägare, fäbodbrukare med flera ska resa tillsammans på en sorts studieresa till Finland** för att lära sig mer om bra lösningar i vårt grannland (och vice versa).

Riksforeningens roll skulle da vara att formedla kontakten till lokalt (eller regionalt) engagerade i rovdjursfragor, som ar intresserade av att delta.

Naturvardsverket berattade om en del intressanta projekt i Finland, bland annat om "rovdjursinformation in a post-truth society". Det kan ocksa vara bra kompetensutveckling for till exempel foreningens delegater i viltforvaltningsdelegationerna

Förslag till regional debattartikel kopplad till den "Finska vargdomen".

Nu blir det avsevärt svårare att besluta om licensjakt efter varg i Sverige. Den svenska vargstammen har minskat kraftigt de senaste åren – något som de omfattande licensjakterna på upp till 10 procent av hela stammen bidragit till. Nu har EU-domstolen uttalat sig om den finska vargjakten, som på många sätt liknar den svenska. Vår slutsats är, utifrån EU-domstolens formuleringar, att inte heller den svenska licensjakten har nått upp till kraven på EU:s artskydd. Nu behöver alla berörda tillsammans försöka hitta långsiktiga lösningar.

Det finns flera anledningar till att den svenska vargstammen är liten och bräcklig: vargstammen är isolerad från grannstammarna i öst och har utsatts både för omfattande illegal jakt och, under flera år, för en omfattande licensjakt som förvärrat situationen. Enligt den senaste [officiella inventeringen](#) var stammen i vintras nere i cirka 290 vargar, om man räknar av de vargar som konstaterats döda under inventeringsperioden. Som mest fanns det runt 415 vargar i landet, vilket ändå är rätt lite jämfört med länder som [Italien och Spanien](#).

När vargstammen föll ner mot det så kallade referensvärdet på 300 vargar, blev Naturvårdsverket tvungen att tillfälligt stoppa licensjakten. Nu tyder mycket på att licensjakt efter varg tillhör det förgångna och att vi kan återgå till att betrakta vargen som fridlyst i ordets rätta bemärkelse. Nyligen kom ett så kallat [förhandsavgörande från EU-domstolen](#) om vargjakten i Finland, som kommer att vara vägledande även för de svenska myndigheterna och domstolarna.

Tydligt är att Sverige inte längre kan hänga upp sin bedömning av vargens bevarandestatus på att det finns många vargar i Ryssland, eftersom de ryska vargarna inte omfattas av samma skydd som i EU. Därför måste det svenska referensvärdet för vargen höjas till vad som behövs för en långsiktigt livskraftig population. Exakt hur många som behövs måste forskarna göra nya beräkningar om, men det räcker inte med 300 vargar.

På flera ställen framhåller EU-domstolen vikten av vetenskaplig bevisning och understryker att försiktighetsprincipen ska tillämpas när det är osäkert hur en strikt skyddat art kommer att påverkas av jakt.

EU-domstolen klargör också att man inte får "förväxla" olika legala grunder för jakt – vilket förekommit både i Sverige och i Finland. De sociala skälen för jakt och egendomsskydd kan alltså inte användas på det sätt som skett i de svenska licensjaksbesluten, eftersom de har egna undantagsregler med egna strikta krav.

Vi anser att det nya rättsläget innebär att det är mycket svårt att se hur det ska kunna ske någon mer omfattande licensjakt efter varg i Sverige – i alla fall innan stammen vuxit till sig en hel del.

Det kommer även framöver behövas skydds jakt på de vargar som orsakar alltför allvarliga skador för tamdjursägare och rennäring. Har man vidtagit förebyggande åtgärder ska man inte behöva tåla upprepade attacker från rovdjur. Hjälpsatserna från myndigheterna måste också vara snabba och tillförlitliga. Idag kan tamdjursägare söka bidrag för rovdjursavvisande stängsel, vi tycker dock att staten måste avsätta mer pengar så att alla som söker också får bidraget. Vi tycker också att man ska kunna få ersättning för merkostnader för att sköta stängslen.

Naturskyddsföreningens inspel till Jakttidsberedningen.

Naturskyddsföreningen känner stor oro inför den fortsatta beredningen av nya jakttider. Här ger vi några exempel som vi inte kan ställa oss bakom.

”Enligt riktlinjerna för jakttidsöversynen ska jakttiden anpassas om jakt är en kritisk faktor för upprätthållandet av en arts beståndstatus nationellt.”

Med den formuleringen skulle vi kunna jaga även akut hotade arter, så länge orsaken till hotstatusen är en annan faktor än jakt.

Vi anser att jakt måste bedrivas med etiska hänsyn, exempelvis att värna fågelliv under kärva årstider eller värna småvilt som t ex ekorre, hermelin och björktrast som saknar egentligt resursvärde.

Jakttiderna måste kunna *kortas* regionalt utifrån jakttidsramarna. Dessa bör redovisas för samtliga arter där allmän jakt föreslås. Det måste ligga inom ramen för en adaptiv förvaltning och beslutas av länsstyrelserna.

Jaktbytet ska tillvaratas och användas för konsumtion.

Allmän jakt under våren ska inte vara tillåten. Skyddsjaksinstrumentet kan användas.

Jakttider för användning av godkända fångstredskap måste ses över och inte med automatik vara desamma som jakttiden för vapenjakt.

Etiken kring jakttider och hundanvändning måste återställas och hållas högt.

Jakt på arter som är betydelsefulla för flertalet jägare måste prioriteras och inte införandet av allmän jakt på "nya" arter. Jakten och jakttiderna ges oproportionerligt stort utrymme i förhållande till andra friluftsinressen och inte minst ett växande upplevelseintresse för fåglar, däggdjur, insekter och skyddad natur.

Naturvårdsverket föreslår att jakttid återinförs på ekorre och hermelin. Bortsett från att användningsområdet för skinn från ekorre och hermelin numera är synnerligen begränsat, ska inte en arts jaktbarhet avgöras om den svenska populationen bedöms som livskraftig eller inte.

Redan idag är det tillåtet att döda ekorre eller hermelin som kommer in på gården eller trädgården, vare sig man har jakträtt eller inte året runt. Bestämmelserna om skydds jakt känns främmande i en tid med allt större intresse för och kunskap om det vilda.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen anser att storskarven är en naturlig del av vår svenska fauna och ska behandlas med samma respekt som övriga fågelarter. Lokalt kan skarvens uppfattas som problematisk och det kan då bli aktuellt att försöka förändra situationen genom att till exempel skrämja bort skarvar från potentiella boplatser eller – i sista hand – att utöva skydds jakt på individer som bedöms medföra allvarlig skada för drabbade människor. Det saknas dock bevis för att skarven skulle vara något stort hot mot hela fiskpopulationer. Vi anser att eventuella åtgärder bör utföras på ett så etiskt försvarbart sätt som möjligt och utan att det påverkan andra arter. Skydds jakt ska så långt möjligt genomföras utanför häckningstid och syftet ska i första hand vara att förebygga allvarlig skada. Blyhagel ska inte användas vid skydds jakt på skarv, då denna så gott som alltid bedrivs i grunda vatten. Naturskyddsföreningen anser att oljering/prickning av skarvägg som skydds jaktmetod saknar uppställda krav på etik och trovärdighet.

Naturskyddsföreningens yttrande över förslag till reviderad nationell förvaltningsplan för vildsvin.

Målet med förslaget till nationell förvaltningsplan för vildsvin är en livskraftig, frisk och kontrollerad population som inte orsakar oacceptabla skador i exempelvis grödor och trafik. Vidare efterfrågas en ökad lokal samverkan mellan jägare och lantbrukare, ökad jakt och skärpning av reglerna för utfodring av vildsvin.

Detta är mål som Naturskyddsföreningen kan ställa sig bakom, och vi är generellt positiva till remissens slutsatser. Vi är dock kritiska på några områden. Våra skäl redovisas nedan.

Vildsvinet skapar positiva störningsregimer som gynnar artrikedom och skapar variation i landskapet. En avhandling från SLU (Jonas Welander 1995) visar att vildsvinens bökande är en ursprunglig form av markstörning och att vildsvinet kan gynna vissa arter och biologisk mångfald. Welander påpekar även att det på 1600-talet fanns stora mängde frigående tamsvin, så grisar i landskapet är inget nytt. Forskning visar alltså att den biologiska mångfalden ökar i bökade ytor. Antalet kärlväxtarter kan vara 30 procent högre än i omgivningen. Störningen frigör resurser för konkurrenssvaga växter.

Naturskyddsföreningen anser att etiken i jakten inte får nedgraderas, vilket är en uppenbar risk då "alla medel" nu tillåts för att hämma vildsvinens förekomst. Vidare ser Naturskyddsföreningen också med oro på den illegala jakt efter stora rovdjur som förekommer i landet och där de utökade jakttiderna, jakt under hela dygnet och nu tillåtna tekniska hjälpmedel även riskerar att orsaka en mer omfattande och effektiv illegal jakt. Vi föreslår att Naturvårdsverket belyser dessa problemställningar i förvaltningsplanen.